

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
21.10.2020
Päätösnumero
20/0607/2
Diaarinumero
00160/19/5142

Asia Jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus

Valittajat Antero Isokoski
Leo Rantala
Samppa Martikainen
Jorma Seppälä

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä
Jokilaaksojen jätelautakunta 4.12.2018 § 21

Jätelautakunta on päättänyt, että sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus lautakunnan toimialueen kunnissa jatkuu entiseen tapaan kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on kumottava ja asia palautettava jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi lainmukaisen päätöksen tekemiseksi. Jätelautakunta on velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa.

Jätelautakunta on hankkinut päätöksentekoa varten puolueettoman selvityksen Pöyry Finland Oy:ltä. Selvityksen johtopäätöksenä on, etteivät kaikki jätelain 37 §:n edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyty. Jätelautakunta on näin ollen ylittänyt toimivaltansa. Päätös poikkeaa esittelijän esityksestä ja on sekä jätelain että hallintolain vastainen. Päätöstä ei ole perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla. Perusteluina on ainoastaan yhden lautakunnan jäsenen käsitys Pyhännän kunnan tilanteesta. Pöyry Finland Oy:n selvityksessä on kuitenkin todettu, että Pyhännällä toimii pääsääntöisesti vain yksi jätteenkuljettaja, eikä palvelujen kattavuutta ja luotettavuutta voida pitää riittävänä. Lisäksi palvelun hinnoittelusta ei ole saatu luotettavaa tietoa, joten palvelun kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä ei ole saatu varmuutta. Jätelautakunta ei ole voinut mainitun yhden kunnan ja ristiriitaisten tietojen perus-

Osoite
Isokatu 4, PL 189
90101 OULU

Puhelinvaihe
029 56 42800
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Telekopio
029 56 42841

Sähköposti
pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

teella päätellä, että kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyisivät koko jätelautakunnan toimialueella.

Päätöstä on perusteltu myös sillä, että osakaskuntien ja viranomaisten lausunnoissa on puollettu nykyisen järjestelmän jatkamista. Lausunnoissa ei kuitenkaan ole millään tavalla perusteltu sitä, miten lain edellyttämät vaatimukset täyttyvät. Lausunnot ovat olleet sanasta sanaan samansisältöisiä ja noudattaneet Suomen Kuorma-autoliiton kunnille lähettämää lausuntoa.

Vanhan jätelain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen edellytykset ovat tiukentuneet huomattavasti uudessa jätelaissa. Tämän vuoksi päätöksen lainmukaisuudesta ei voida varmistua pelkästään sillä perusteella, miten nykyisen käytössä olevan kuljetusjärjestelmän arvioidaan toimineen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Jätelautakunnan antamassa lausunnossa on muun ohella todettu, että jätelautakunta on päätöksessään arvioinut, että alueella pitkään vallinnut sako- ja umpikaivolietteiden kuljetustapa täyttää jätelain 37 §:ssä kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetetut vaatimukset. Jätelautakunnan mielestä jätteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kuntien antamat myönteiset lausunnot ja asukkaiden mielipiteet tukevat tätä käsitystä. Jos näin ei olisi, sekä kunnat että palvelun käyttäjät olisivat tyytymättömiä palvelujen tarjontaan ja laatuun.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen, jossa he ovat ilmoittaneet oikeudenkäyntikulujensa määräksi 960 euroa sisältäen oikeudenkäyntimaksun 260 euroa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo Jokilaaksojen jätelautakunnan valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus vaatimuksen enemmälti hyläten velvoittaa Jokilaaksojen jätelautakunnan korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut 200 eurolla.

Perustelut

Sovellettavat jätelain säännökset ja lain esityöt

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistävästä riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Jätelain 36 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Jätelain 37 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus), jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 149 §:n 4 momenttiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus uuden jätelain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä uuden jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa uuden jätelain voimaantulosta.

Hallituksen esityksessä jätelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 99/2010 vp) 37 §:ää koskeissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ehdotetut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset olisivat tiukemmat kuin vuoden 1993 jätelain mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen käyttöönoton edellytykset. Tämä olisi tarpeen erityisesti kiinteistön haltijoiden oikeussuojan turvaamiseksi. Jätteenkuljetuksen järjestäminen 37 §:n mukaisesti johtaa siihen, että kiinteistön haltija on velvollinen tekemään sopimuksen jätteen kuljettamisesta. Se lisää kiinteistön haltijan velvollisuuksia verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Asiassa saatu selvitys

Jokilaaksojen jätelautakunta toimii 16:n kunnan yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Jätelautakunnan toimialueen jokaisessa kunnassa sako- ja umpikivolietteen jätteenkuljetus on hoidettu vallitsevan käytännön mukaisesti kokonaan vuoden 1993 jätelain mukaisena sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena. Jätelautakunta on käsitellyt mainittujen jätteiden kuljetusjärjestelmää vuonna 2013, jolloin päätöksentekoa varten on laadittu selvitys ”Asumisessa syntyvän sako- ja umpikivolietteen kuljetusjärjestelmän tarkastelu”. Selvityksen johtopäätöksenä on muun ohella todettu, että kuljetusjärjestelmästä päättäminen ei ole mahdollista ennen kuin toiminnan kohteena olevat kiinteistöt on

tarkemmin kartoitettu ja ennen kuin jätteiden kuljetusta koskeva rekisteri on käyttökelpoinen. Jätelautakunta on 29.4.2013 päättänyt, että asian käsittelyä siirretään.

Vuonna 2017 jätelautakunta on jätelain 149 §:n 4 momentin mukaisen jätteenkuljetuksen järjestämistä koskevan päätöksen tueksi hankkinut Pöyry Finland Oy:n 31.5.2017 laatiman selvityksen "Jokilaaksojen jätelautakunta. Selvitystyö sako- ja umpikaivolietteiden jätteenkuljetusjärjestelmän nykytilasta". Jätelautakunta on kuuluttanut asia vireillään ja asettanut siihen liittyvän valmisteluaineiston nähtäville 21.5. - 29.6.2018 sekä varannut niille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin asian ratkaisemisella voi olla huomattava vaikutus mahdollisuuden lausua mielipiteensä asiasta 29.6.2018 mennessä. Jätelautakunta on lisäksi ilmoittanut asian vireillään erikseen jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella sako- ja umpikaivolietettä kuljettaville yrityksille, kuntien vesihuoltolaitoksille ja toimialueen jätehuollon palvelutehtävän järjestämisestä vastaavalle Vestia Oy:lle sekä varannut alueen kunnille, kuntien terveydensuojelu- ja ympäristösuojeluviranomaisille, sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksille mahdollisuuden antaa asiassa lausuntonsa. Asiassa on saatu yhteensä 56 lausuntoa tai mielipidettä.

Pöyry Finland Oy:n laatimassa selvityksessä (päivitetty 23.11.2018) on tarkasteltu, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä sako- ja umpikaivolietteen jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset vaatimukset kysymyksessä olevalla jätelautakunnan toimialueella. Selvityksestä ilmenevissä johtopäätöksissä on muun ohella todettu, että kaikki jätelain vaatimat edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle jätelautakunnan toimialueella eivät täyty.

Päätöksentekoa varten on ollut käytettävissä edellä mainittujen aineistojen lisäksi ELY-keskuksilta saadut sako- ja umpikaivolietettä kuljettavien yritysten rekisteritiedot, kuljettajilta vuodesta 2012 alkaen saadut niin sanotut kuljetustiedot sekä toimialueen kuudessa kunnassa toimivalta lietteiden vastaanotosta huolehtivalta Vesikolmio Oy:ltä saadut lietemääriä koskevat tiedot.

Jätelautakunnan esittelijä on edellä kuvatun tarkasteluaineiston perusteella laatinut jätelautakunnan kokoukseen päätösesityksen, jonka mukaan Jokilaaksojen jätelautakunnan toimialueen jokaisessa kunnassa Alavieskassa, Haapajärvellä, Haapavedellä, Kalajoella, Kannuksessa, Kärämäellä, Merijärvellä, Nilvalassa, Oulaisissa, Pyhäjoella, Pyhäjärvellä, Pyhännällä, Sievissä, Siikalatvalla, Toholammella ja Ylivieskassa siirryttäisiin sopimusperusteisesta jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vaiheittain vuosina 2022 - 2024. Esittelijä on perustellut päätösesitystään laajasti muun ohella tarkasteluaineistosta tekemillään johtopäätöksillä.

Oikeudellinen arviointi

Jätelautakunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus jätelautakunnan toimialueella kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätelautakunnan harkintavaltaa jätteenkuljetusjärjestelmää valittaessa on kuitenkin voimassa olevassa jätelaissa rajoitettu siten, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus voidaan hyväksyä vain silloin, kun jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen valitsemiselle ovat tiukemmat kuin edellisen kumotun jätelain mukaiset edellytykset. Päätös

ei voi perustua yksinomaan arvioon siitä, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on jätelautakunnan arvion mukaan toiminut tai mikä muutoin on toimialueen kuntien ja viranomaisten kanta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan. Ennen päätöksen tekemistä tulee varmistua, että kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Hallintolain 45 §:n mukaisella perusteluvelvollisuudella on keskeinen merkitys asianosaisen oikeusturvan kannalta. Riittävät perustelut antavat edellytyksiä harkita päätöksen oikeellisuutta ja muutoksenhaun tarvetta. Päätöksen perusteleminen antaa myös tuomioistuimelle edellytykset valituksenalaisen päätöksen arvioimiselle. Perustelujen keskeisenä tarkoituksena on nimenomaan se, että asianosaisen on saatava tietää hallintopäätöksen perusteena olevat oikeudelliset perusteet ja konkreettiset seikat.

Jätelautakunnan päätöksessä ei ole otettu kantaa tarkasteluaineistosta ilmenevään selvitykseen eikä esitetty, millä perusteella jätelautakunta on päätenyt pitämään jätelautakunnan jäsenen muutosehdotuksen perusteluissa esitettyjä seikkoja sellaisina, että jätelain 37 §:n 1 momentissa asetetut edellytykset voitaisiin niiden perusteella katsoa jätelautakunnan toimialueella täyttyvän. Perusteluvelvollisuuden kannalta ei voida pitää riittävänä sitä, että päätöksen perusteluissa on viitattu vain yleisluontoisesti asiassa saatuihin lausuntoihin, joista pääosassa ei ole arvioitu kaikkien mainitussa säännöksessä tarkoitettujen edellytysten täyttymistä ja joista osassa on myös katsottu, etteivät kyseiset edellytykset kaikilta osin täyty, taikka jätelautakunnan jäsenen käsitykseen yhden kunnan tilanteesta. Hallinto-oikeus katsoo, että jätelautakunnan päätöksen yleisluontoisista perusteluista ei käy ilmi, että ratkaisu on perustunut sellaiseen jätelain edellyttämään tarkasteluun, jonka nojalla on ollut mahdollista todeta, että kaikki jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyvät.

Jätelautakunnan päätös on lainvastainen. Päätös on näin ollen kumottava ja asia palautettava jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntikulut

Päätöksentekoaikaan voimassa olleen hallintolainkäyttölain (586/1996) 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos valittajat joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaisuudessaan vahinkonaan. Tämän vuoksi hallinto-oikeus velvoittaa jätelautakunnan korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeuden kohtuulliseksi katsomalla edellä ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla. Korvattavaa määrää harkitessaan hallinto-oikeus on kohtuullisuuden lisäksi ottanut huomioon sen, että valittajille ei tule maksettavaksi oikeudenkäyntimaksua ja valittajille itselleen omasta työstä suoritettava oikeudenkäyntikulujen korvaus on poikkeuksellista.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

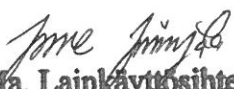
Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Esittelijä Arto Rousti

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jari Kostilainen, Anne Niemi ja Jani Taskila.

Toimituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Ma. Lainkäyttösihteeri
Lasse Linjala

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Antero Isokoski, kirjeitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Antero Isokosken on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän muille allekirjoittajille Leo Rantalalle, Samppa Martikaiselle ja Jorma Seppälälle. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta

Jokilaaksojen jätelautakunta, kirjeitse asiakirjoineen

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädettyllä tavalla.

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näydetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaislaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaislaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitettua oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomaisen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Kunnallisvalitus